

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum

29 september 2020

Agendapunt

Onderwerp Beleidsregel begraven in eigen grond
Portefeuillehouder(s) Mevrouw. D.H. Schmalschläger (burgemeester)

Inhoudelijk voorstel

Om begraven te worden in eigen grond moet de gemeenteraad de betreffende grond aanwijzen als bijzondere begraafplaats (artikel 40 Wet op de Lijkbezorging). Voor het in gebruik nemen van de bijzondere begraafplaats is vervolgens toestemming nodig van het college van burgemeester en wethouders (artikel 41 Wet op de lijkbezorging).

De gemeente Leudal heeft geen beleid met betrekking tot het begraven in eigen grond. Aangezien er recentelijk enkele verzoeken zijn ingediend bij de gemeente is het wenselijk dat er beleid wordt vastgesteld dat moet dienen als toetsingskader voor verzoeken van particulieren. Hiermee wordt in ieder geval precedentwerking voorkomen. Tevens wordt duidelijkheid geschept voor de aanvragers.

Op de verzoeken die zijn ingediend is afwijzend beslist door uw gemeenteraad. Het niet toestaan van het begraven op eigen grond is daarom het uitgangspunt geweest bij het opstellen van de beleidsregel. De beleidsregel gaat uit van een Nul-beleid. Het beleid maakt begraven in eigen grond in de gemeente Leudal in beginsel niet mogelijk.

De onderstaande overwegingen spelen een rol om begraven op eigen grond niet toe te staan.

- A. Ongewenst om begraving op eigen grond toe te staan
Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de minister het ongewenst vindt dat een ieder op zijn eigen terrein tot begraving kan over gaan. Dit is ook bevestigd in de rechtspraak (zie ECLI:NL:RVS:2008:BC6414). Begraven dient te worden op de reguliere begraafplaatsen. Het is ongewenst dat een "wildgroei" van privé-plaatsen ontstaat.
- B. (On)bruikbaarheid en toekomstonzekerheid van de grond
Als een graf op eigen grond mogelijk wordt gemaakt vindt er langdurig ruimtebeslag gelegd op de grond. Er moet een grafurust van tien jaar in acht te worden genomen per graf op grond van 31 lid 2 Wet op de lijkbezorging. Daarnaast moet de begraafplaats op grond van artikel 46 Wet op de lijkbezorging twintig jaar onaangeroerd blijven liggen. Daarna mag er gedurende tien jaar alleen beplant worden onder voorwaarden. Dit is het geval indien de rechthebbende geen toestemming geeft tot opgraven of ruiming van het graf. Het toestaan van graven op eigen grond legt dus een langdurige gebruiksbeperking op de grond die niet altijd wenselijk is.
- C. Versnippering van de grond
Het risico is aanwezig dat er versnippering van de grond ontstaat door de aanwezigheid van een graf op eigen grond. Verwezen kan worden naar de uitspraak van de Afdeling (ECLI:NL:RVS:2008:BC6414). Daar werd ook een verzoek ingediend om een graf aan te leggen in het buitengebied. Het toestaan van een particulier graf zal een langdurige versnippering van het grondgebruik te weeg brengen en heeft ruimtelijke gevolgen. Dit is in strijd met het ruimtelijk belang. De grond raakt versnipperd als er her en der langdurige gevoelige bestemmingen worden toegelaten. Dit legt beperkingen op de grond.
- D. Precedentwerking
Bij het toestaan van het begraven op eigen grond kan dit precedentwerking tot gevolg hebben. Het kan zijn dat in de toekomst meerdere verzoeken voor begraven op eigen grond worden ontvangen. Op basis van het gelijkheidsbeginsel zal dan ook ingestemd moeten worden bij vergelijkbare verzoeken. Precedentwerking moet worden voorkomen zodat er geen "wildgroei" van graven her en der kan plaatsvinden.

E. Handhaving

De gemeente is als toezichthouder op grond van de Wet op de Lijkbezorging verantwoordelijk voor de grafrust op de begraafplaats op eigen grond. Deze toezichthoudende bevoegdheid is niet uit te voeren op privé-grond. Deze verantwoordelijkheid kan niet genomen worden dat de privé-grond niet toegankelijk is voor de gemeente. Hiermee wordt de wettelijke toezichttaak bemoeilijkt.

F. Voldoende alternatieven

Er zijn voldoende begraaf mogelijkheden in de gemeente Leudal, zowel een algemene begraafplaats als zestien bijzondere begraafplaatsen en een crematorium met strooiveld en gedenktegels.

G. Bestemmingsplanwijziging

Om een graf mogelijk te maken op eigen grond moet een bestemmingsplanwijziging of een aanduiding van het bestemmingsplan plaatsvinden zodat duidelijk is dat ter plaatse een graf ligt. Een langdurige bestemmingsplanprocedure is niet mogelijk bij een plotseling overlijden. Behalve dat deze procedures langdurig zijn, zijn het ook kostbare procedures. Het is onterecht dat deze kosten voor de gemeenschap zijn. Het algemeen belang weegt dan zwaarder dan het individueel belang.

H. Bodemgesteldheid

Niet alle grond is geschikt om te worden begraven. De bodemgesteldheid moet geschikt of geschikt worden gemaakt voor het gebruik als begraafplaats (voorkeur heeft zand- of zwavelgrond). Het bodemmateriaal mag het proces van lijkvertering niet in ongunstige zin beïnvloeden. Daarnaast moet uit een geohydrologisch onderzoek blijken dat het graf zich tenminste dertig centimeter boven het niveau van de gemiddelde grondwaterstand bevindt en de geohydrologische scheiding gewaarborgd is.

Juridisch kader

Het juridisch kader wordt gevormd door de Wet op de lijkbezorging, het Besluit op de lijkbezorging en de Wet ruimtelijke ordening.

Op grond van artikel 4:81 Awb kan de gemeenteraad beleidsregels vaststellen ten aanzien van het aanwijzen van een bijzondere begraafplaats in de zin van artikel 40 Wet op de lijkbezorging. Gelet op jurisprudentie is een zeer restrictief beleid mogelijk (zie ABRvS 14 januari 2004, ECLI:NL:RVS:2004:AO1641). In dit geval wordt voorgesteld een Nul-beleid vast te stellen, waarbij geen enkele mogelijkheid bestaat om een bijzondere begraafplaats aan te wijzen.

Communicatieparagraaf

De beleidsregel wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.

Bijlage(n)

- B&W advies;
- Raadsbesluit

Heythuysen,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De secretaris,

De burgemeester,

Ing. E.L.A. Lucassen (ls.)

D.H. Schmalschläger